

Oppsummering fra dialogmøte

Strømsø (nord for Vestfoldbanen)/Grønland/Marienlyst/Brandengen/Tangen 03.04.2019

1. Nærutvalg

Hvem bør sitte i Nærutvalget?

Generelt om sammensetningen:

- Det bør være et tverrsnitt av befolkningen
- Tverrsnitt av befolkningen
- Annen befolkningssammensetning her enn andre steder – bør påvirke hvem som bør med
- Ikke nødvendigvis samme formel for deltakelse i alle kommunedeler?
- Trenger ikke gjøres likt i alle kommunedeler, det kan brukes ulike måter å bli dratt med på. Noen steder kan det f.eks. være behov for flere forespørsler til folk
- Den som sitter i nærutvalget må representere en større gruppe, ikke bare sitte der som privatperson. Om folk skal representere seg selv, så kan de heller møte på folkemøter/dialogmøter
- Er det en idé at det er FAU-leder, idrettsledere o.a som allerede har et verv, eller pensjonister og andre?

Aldersspredning:

- Forskjellige aldersgrupper bør være representert. Det bør f. eks være noen som snakker barnas sak, noen som snakker ungdommens sak, og noen de elders
- Å få med ungdommen er svært viktig
- Må få med de unge. Fritidsaktiviteter
- Bør være ulike aldersklasser, ulik kulturell bakgrunn osv, og settes sammen på fornuftig måte

Organisasjoner:

- Representanter fra lag og foreninger?
- Velforeninger, idrett og andre frivillige organisasjoner bør være representert
- Det er også viktig å ikke forbruke representanter, dvs. at de samme går igjen ift forskjellige verv
- Viktig at noen organisasjoner ikke kupper
- Glassverket IF er viktig på Åskollen, da er det riktig å la Glassverket får med en, mens her har vi ikke mange foreninger, derfor må det finnes andre løsninger
- Mange organisasjoner som jobber på Strømsø, de samarbeider ikke, men har lite samspill, bidra til bedre koordinering av aktiviteten, man kan rekruttere fra de aktive organisasjonene som kanskje kan snakke for de svake stemmene

Virksomheter:

- Skal det være noen fra virksomhetene?
- Kan man velge folk som jobber i kommunedelen, eller må man bo der? Viktig at de deltar i tjenesteutviklingen, men kanskje ikke sitte i nærutvalget
- Kommunale ledere i kommunedelen ønsker å være tilstede for å følge med i aktiviteten til nærutvalgene, for å sikre synergier mellom aktivitet og samarbeid. Enten være observatører eller deltakere i nærutvalget.

Minoriteter:

- Noen bør representere uføre, folk med dårlig psykisk helse, folk med rusproblemer og andre vanskeligstilte/svake grupper
- Det er så lett for at slike utvalg blir bestående av «samfunnets støtter». Hvorfor ikke en kvote med «alternative medlemmer», som kan representere eksempelvis fattige, barnefattigdom, andre utsatte grupper?
- Levekår er en utfordring, samt innvandring, viktig å få med ungdommen i arbeidet.
- Innvandrere bør være representert
- Det er viktig at man jobber aktivt med rekruttering inn mot innvandrerbefolkningen
- Innvandrere er også drammensere og tenker som drammensere og er like opptatt av byen sin som alle andre. Kanskje likevel ikke riktig å ha innvandrerrepresentanter, men likevel sørge for at innvandrere blir representert.
- Innvandrere er nødt til å få en plass der. Engasjementet må øke blant innvandrere. Hvordan få de mer engasjert? Men hvordan skal innvandrere velges. Innvandrere er jo like ulike som de etnisk norske.

Geografisk spredning:

- Ulike bydeler har ulik befolkningssammensetning, så de bør bo ulike steder i kommunedelen

Næring:

- Næringslivet bør være representert i nærutvalget. Næringslivets virksomhet berører nesten hele kommunens virke – arbeidsplasser, økonomi, inkludering, integrasjon, medvirkning, samferdselsbehov og mye mer.
- Ulike yrkesgrupper

Andre enn de som bor i kommunedelen:

- Denne kommunedelen skiller seg ut: Må være den hyggeligste – mange «på besøk»; hotell og jernbane. Leverer mange tjenester, men til mange som ikke bor her. Dvs. at de som bruker tjenester og tilbyr tjenester her bør være representert, f.eks. universitetet, handelsstanden. Ikke bare de som bor her.
- Mangler tydelig bydelsidentitet. Idrettslaget Skiold representerer identitet. Grønland – Tangen: Ulikt, mangfold. Fra toppleiligheter på Grønland til utleieleiligheter.
- Strømsgodset bruker vårt tilbud, men tilhører Gulskogen.
- Bydelen har også byens største videregående skole
- Tangen med historisk bebyggelse etc. Grønland er ikke så «lokalt». Kommer mange utenfra som vi gir tjenester til.
- En del diskusjon om inndeling av kommunedeler. Deler idrettslag og skolekretser. Bor i en bydel, bruker en annen. Må derfor invitere flere enn de som bor her til å være med i nærutvalget.

Annet

- De bør være interessert
- Ha egeninteresse for å være med
- Her er en smeltedigel, mange som flytter inn og ut – viktig å bygge identitet. De som bor her over tid; Viktig at de får komme med og legge premissene for utviklingen.

Hvordan bør representantene fra innbyggerne rekrutteres til Nærutvalget?

Representasjon:

- Foreninger kan sikre representativitet, må benytte dem.
- Bør bestemme hvor mange som bør være med fra frivilligheten, så kan plassene gå på omgang mellom foreningene. De andre bør velges mer tilfeldig
- Bedrifter, idrett og andre organisasjoner blir lett valgt inn i slike utvalg. Hvordan organisere de uorganiserte? Hvordan kan vi finne en løsning der? Her må kommunen spille en aktiv rolle.
- Kommunedelen er heterogent sammensatt, derfor viktig med god representasjon. Dette kan være utfordrende ved frivillig rekruttering, da de svakeste gruppene da gjerne ikke blir representert og hørt.
- Kanskje starte med faste representanter, men de kan ikke sitte lenge, for å sikre rulleringer.
- Kanskje begynne med ungdommene. Elevrådene. Ungdomsrådet. De er nøkkelen til å aktivisere ungdommen i nærdemokratiet.
- Også eldre er underrepresenterte i ulike fora. Disse må også være representert gjennom eksempelvis eldrerådet.
- Næringsliv nøkkel til mye – blant annet å få folk ut i arbeid. Næringsforeningen må kunne spille inn representanter til nærutvalget

Utlyse og melde interesse:

- En mulig måte er å utlyse «plasser» i Nærutvalget, der man beskriver hva man ønsker representasjon på, og så må folk melde sin interesse gjennom en søknad
- Folk må få info i postkassen, og melde sin interesse. Kan også sendes på mail eller SMS
- Hvis utvalget skal baseres på at folk melder sin interesse, blir det vanskelig å sikre representativt utvalg.
- Hva med å invitere til oppstartsmøte og så kan de som stiller melde sin interesse på møtet?

Nominering:

- En nomineringsprosess kan få opp viktige stemmer med engasjement, borettslag, idrettslaget etc. Viktig at ikke noen grupper «kupper» utvalgene.

Tilfeldig plukket:

- Gå på rundgang, ikke faste, en utvalgsprosess. Frivillig valgordning, representere ulike typer livssituasjoner. Registrere seg om man har lyst, og plasseres ut fra lister, tilfeldig plukket, i stedet for valg
- Ikke velge ved å plukke fra manntallslista. Man bør være interessert.

Annet:

- Bydelsutvalgene ble lagt ned. Hva har vi lært av det. Drammen burde evaluere hva som gikk galt med bydelsutvalgene. Vi skal lage noe som blir mer vellykket, men hvordan få til det når vi ikke helt hva som gikk galt?
- Hvorfor skal medlemmene være faste? Hvorfor ikke et forum der folk kan komme og gå, slik disse dialogmøtene er lagt opp. Ja, hvorfor ikke dialogmøter i stedet for nærutvalg?
- Dialogmøtene har vært viktige og er et svært viktig forum. Åpenheten er et eksempel til etterfølgelse. Den lave terskelen. Hvorfor ikke bruke dialogmøtene mer i den nye styringsmodellen, la for eksempel dialogmøtene ha forslagsrett til nærutvalgene?
- Bydelsutvalgene ble rammet av elendig oppmøte etter hvert. Hvordan fanger en innbyggernes interesse over tid? Dialogmøtene med ulike, tidsaktuelle temaer kan være en idé.
- Bytte ut folk, tidvis åpne møter – alt dette er gode ideer.

- Koordinatoren blir en svært viktig person. Har blant annet for å holde oppe engasjementet i bydelen. Næringsliv, helse, idretten må pushe på. Koordinatoren en nøkkelrolle for om lokaldemokratiet skal fungere.
- Det bør være klare retningslinjer med mandat slik at nærutvalget ikke kuppes
- Gruppen var opptatt av at det var stor mangel på informasjon til innbyggerne om strategien i forkant av møtet. For å kunne svare tilfredsstillende på dette spørsmålet, om representanter til Nærutvalget, burde informasjonen vært gitt god tid i forveien. Denne informasjonen burde ha vært distribuert på forskjellige måter, blant annet med posten og på nettet. De mener at kommunen må ta innover seg at mange innbyggere er passive, og det er lite kunnskap om hva som fins, og ikke fins. De mener at man må henvende seg direkte til folk. «Gå» til den enkelte, sende mail, SMS mm
- Vanskelig å få folk med
- Mads Hilden kom til bordet og forklarte litt om kommunedeler; at hensikten med nærutvalget er kontakt med innbyggerne. Idrettslag og skolekretser berøres ikke.

2.Lokale tjenester

Hvilke typer tjenester og aktiviteter bør finnes i deres kommunedel – frivillige og kommunale?

Generelt:

- Bydelene kommer til å bli forskjellige og dermed ha ulike behov for tjenester
- Denne kommunedelen har mange av tjenestene som trengs. De fleste tjenestene er byovergripende nå, og det er svært viktig at de tjenestene som fins beholdes, inkl. de nye tjenestene på Strømsø skole!
- Bør være flere steder med tjenester, det er langt fra Rundtom til Grønland.
- Kommunedelen er liten, så plassering av tjenestene er ikke nødvendigvis så utfordringer. Viktigere at tjenesten er god enn veldig nær
- Helsetjenester (helsestasjon), idrettslag, korps, skoler, tjenester man besøker en gang iblant, eller daglig, bør være i nærheten
- Skoler, AKS, barnehager, frivillige organisasjoner, man vil ha de tjenestene man har i dag
- Strømsø er i utgangspunktet som har alt, inklusive idrettsanlegg, Drammensbadet, bibliotek, Union Scene, Barnehage, eldreomsorg. Likevel er det noe som mangler. Oppe på Fjell er det ikke lenger butikker og næringsliv igjen. Brandengen har vært og er et svært stille område, mørkt etter klokken 17. de uorganiserte ungdommene trekker mot sentrum fordi det ikke er noe å finne på i bydelene.
- Unaturlig for de som bor på Danvik å mene så mye om bydelen de bor i, for det er på Strømsø de mottar tjenester. Bor på Danvik, men bruker tjenestene her. De bør inviteres inn hit for å mene noe om utviklingen her.
- Tjenester må bygges ut i fht behov/demografi i bydelen.
- Samordne og snakke sammen for å utfylle tilbud, ikke konkurrere med hverandre

Barn og ungdom, idrett:

- Bør være et forebyggende tilbud opp mot ungdom. Bra med uteteam sentralt, men ønsker noe lokalt tilknyttet ungdomsgrupper. Ser fra andre steder at det fort kan bære galt og ønsker å forebygge slikt. Viktig at personer får lokal kunnskap om ungdom i området. Best med tett og nær kontakt mellom voksne og ungdom. Gjerne et naturlig sted hvor ungdom føler seg velkomne til en prat, og at de vet hvem de treffer på. G60 er litt langt unna. Forebyggerne kan flyte, men det bør være noe struktur på hvem som holder i en nær ungdomsforebyggende enhet.
- Brandenga skole kunne være åpen fra kl.7 og langt utover

- Bruke skolen som arena for fritidsaktiviteter. Lettere for mange å sende datteren sin på aktivitet hvis det skjer på skolen.
- Ungdommer er mer mobile enn barn
- Pol: vi tenker kulturskolen på Union, med begynnertilbud i nærmiljøene, og når de blir flinkere (og eldre) kan de ta buss til Union
- Generelt trenger uorganisert ungdom tilbud ute i bydelene.
- Dette støttes fordi det er mange i kommunedelen som ikke har møteplass hjemme; har ikke kjellerstue, og kanskje ikke stue. Trenger møteplasser utenfor hjemmet. Ikke bare Strømsø torg.
- Tilgang på uorganisert aktivitet for ungdom – frisbee-banen. Bevare grønne lunger, men samtidig legge til rette for uorganisert aktivitet, for å styrke folkehelse, spesielt blant ungdom.
- G60 bør være åpent i helger og ferier.
- Isbane om vinteren, «lekeplasser» for større barn
- Mangler ishall. Drammen som Norges 7. største kommune må ha ishall. Mange i området spiller bandy
- Store forventinger til hallen på Brandengen.
- Sosioøkonomisk perspektiv; lav gjennomsnittsinntekt. Hvordan lage skoler som representerer mangfold? En bydel som er sterk - med mer enn en skole, for å kunne samarbeide.

Helse, forebygging, inkludering:

- Hjelpemiddelsentral og andre typer helserelevante tjenester
- Aktiviteter for eldre. Mer variasjon
- Vi trener i «Sterk og stødig», fint tiltak for pensjonister
- Lavterskeltilbud, f.eks. ikke organisert drop-in trening
- Vi er en bydel med stor andel minoritetsspråklige og trenger derfor et apparat som ivaretar det, det er viktig. Mange barn flytter inn og ut i løpet av året. Introduksjonstjenester kunne gjerne vært nærmere, for det er langt fra Rundtom til de tjenestene for mange
- Desentralisere mottak av nye innbyggere – på skoler. Nå: Brandenga og Marienlyst får alle. 100 av 500 elever inn og ut hvert år (av skolen). Utleieleilighet på Rundtom. Bygge lokalt knutepunkt. Helsesykepleier tilgjengelig. Tilbud som gjøre at kvinner kommer ut i samfunnet.

Møteplasser:

- Møteplasser er det få av, Biblioteket er i utkanten, så man trenger flere møteplasser på andre siden av «torget»
- Generasjonsmøter er viktig ved en møteplass, fordi man lærer av hverandre, også viktig med møter på tvers av kulturer
- Uformelle møteplasser
- Et møtested må være funksjonelt, tilgjengelig og naturlig nært

Frivillighet:

- Eldre som bor alene trenger hjelp til å handle, og komme seg ut og være sosiale. Det kan bidra til at man kan bo hjemme enda lenger, uten å være avhengig av pårørende
- Tilrettelegge for frivillighet – det må være enkelt å være frivillig.
- Røde Kors har fått veldig tilgjengelige lokaler på Strømsø torg – masse frivillig tilbud. Potensial.

Utlån:

- Utstyr som kommunen eier, slik som f. eks sykler som kan frakte eldre, må kunne være lånbare
- Utleie av utstyr. «Skatteammeret» har utlån av skiutstyr, sykler o.l. Bruker det i skolesammenheng (til f.eks. leirskole)

Kollektivtilbud:

- Busser så alle kommer til aktiviteter – universell utforming
- Ønsker busslinje fra Rundtom til Grønland/biblioteket. Det er ikke busstopp ved Grønland, og jeg sender ikke 10-åringen til busstasjonen, for å gå til biblioteket alene

Annet:

- Gruppen mente at kommunen og de frivillige allerede tilbyr mye bra aktivitet, men at det mangler god informasjon. Eldre trenger slik informasjon i posten. Gjerne en brosjyre med alle aktiviteter. Kommunen må være på offensiven når det gjelder informasjon. De må gjerne bruke mange forskjellige kanaler. Eldre ønsker ting på papir i posten, yngre kan få infoen på nett, mail og SMS. Dette er også innspill til digitaliseringsstrategien
- Viktig at det er hyggelige uteområder, mange har uteområdene som sosiale arenaer.
- Kommunedelen må jobbes med fordi den er så sentral, må gjøre den vakker. Handelsstanden må med, for de er også opptatt av det.
- Mer av det som har skjedd i Tollbugata (gågate)
- Det vil være en utfordring å holde tråden i og organisere alt dette, koordinatoren viktig

3. Knutepunkt

Hva kan være et egnet knutepunkt i denne kommunedelen?**Marienlyst:**

- Marienlyst utvikles til idrett og bevegelse for yngre og eldre – utviklingen gjør dette til et naturlig knutepunkt. Er i midten, og tett på Drammenshallen, Badet, stadion. Kan knytte helse til, f.eks. helse for ungdom, er noe av det her i Idrettens hus.
- Marienlyst skole – kanskje mye aktivitet allerede
- En kan jo tenke seg knutepunkt flere steder, men etter en kort diskusjon samlet bordet seg om at Marienlyst-området er det gunstigste, både fordi det er tilgjengelige lokaler flere steder og fordi det er ganske midt i bydelen og enkelt å komme til. Dessuten er folk vant til at Marienlyst er en møteplass for bydelen, fordi det er så mange aktiviteter der. Men vil ungene henge der de voksne er? Viktig å definere hva et knutepunkt skal være. Er det et sted for sosialt samvær eller sted for tjenesteyting, eller begge deler? Hvis vi tenker begge deler, er det enda flere argumenter for Marienlyst, som er særlig de unges møteplass.

Brandenga:

- Flerbrukshallen på Brandengen
- Brandengen flerbrukshall – må være lett tilgjengelig å ha tilgang på lokalene
- Lokaler ifm med den nye delen av Brandenga skole
- Blir hall på Brandenga – skolen der er knutepunkt
- De som bruker mye kommunale tjenester bor ved Rundtom. Knutepunkt bør være der. Brandenga skole. Med cafe. Terskelen er lavere for dem om det ligger der.

Andre forslag til knutepunkt:

- Strømsø torg fordi det er sentralt og har offentlig kommunikasjon. F. eks det gamle bygget til Statens vegvesen
- Strømsø kirke eller menighetshuset (må gjøres universelt utformet)
- Biblioteket – lett tilgjengelig for mye trafikanter
- Man trenger ikke å tenke ett knutepunkt, man kan f. eks tenke *et knutepunkt for hvert formål*. Da har vi allerede Papirbredden, Marienlyst, Strømsø skole, Brandengen skole med flerbrukshall f.eks

- Flere knutepunkter? Grønland, Strømsø, Brandenga – hva bør velges, midt i? Hva med transport og bom? Innenfor-utenfor bommen. Ok å ta hensyn til det.
- Langstrakt bydel med lang avstand – bør ha flere steder med ulike tilbud.
- Grønland og Nybyen er med; dem har vi vanligvis ikke pleid å forholde oss til. Må være flere knutepunkter i denne bydelen. Nei, det skal bare være ett.
- Mange tjenester er der de er og kommer til å fortsette å være det, f.eks. biblioteket, skolen. Biblioteket; Tilgjengelig, åpent for alle....
- Koordinatoren må kunne bevege seg fra sted til sted – være på ulike steder – fordi det er utfordring å få folk til å komme til ett bestemt knutepunkt.

Annet:

- Det bør tas hensyn til hvor det er flest som må «flyttes» i fht plassering av knutepunkt, dvs knutepunkt der det bor flest folk
- Tenke litt lenger fram også; utvikling ved kaiområdet, Tollbugata og Rundtom (bolig, næringsvirksomhet), ikke sikkert at knutepunktet på Marienlyst vil være naturlig da. Men uansett er det korte avstander på Strømsø.
- Frivilligsentral mangler. Mye her foregår ute, ønsker kultur og frivillighet under tak. Finnes det et hus her til sånt? Mulig at et lokale dedikert i hver kommunedel er fornuftig. Svelvik har et godt eksempel; ByLab som er lett å åpne og lett å lukke, et lite lokale som er lett å holde oversikt i. Ønsker et lokale hvor man ikke må gå i lange ganger, det må være enkelt å bruke, kunne være tilgjengelig for frivillige søndager o.l
- Tilgjengelighet fysisk, åpningstider, lett tilgjengelig med sykler og gangveier, opplyste veier og trygg trafikk – så de som følger barn/unge til aktiviteter på en trygg måte
- Spesielt for ungdom – ungdom trekker ungdom – så det må treffe en gruppe som kan lokke andre. G60 finnes i kommunedelen.
- Tilgjengelighet digitalt er viktig. Behovene endrer seg; hva blir behovene for koordinator med fysisk tilstedeværelse. De nyankomne har dette behovet (fysisk tilstedeværelse).

Andre gruppearbeid

1. Hvilke andre konkrete problemstillinger mener du

Nye Drammen kommune bør legge vekt på?

Kommuneinndeling og skolekretser:

- Vanskelig å skjønne kommuneinndelingen i fht skolekretsene, det er langt til Grønland
- Ber om at man reflekterer over at skolegrensa deles med jernbanelinja, hvis skolegrensa skal følge nye bydelsgrenser.
- Pol: Skolekretser er vel ikke bygd i stein, vil nok gjøres noe med etter hvert (jf ny u-skole på Åskollen)
- Hvor kommer Hedensrud og Merket med? Svar: Kommunedel 9. Det betyr at Brandenga mister en del av skolekretsen, det er viktig å reflektere over. Pol. Mads Hilden svarer: Skolekretsene holdes utenfor og blir evt en sak for nytt kommunestyre.
- Skolegrenser må ses i sammenheng med lokale tjenester pga samarbeid om tjenester.
- Nye skolekretser? Må komme ut fra langtidsplanlegging.

Boforhold/bolig, levekår, inkludering:

- Det er kjempestore levekårsforskjeller, det har mye å si for skolene. Lavekår har mye å si for hvilke tjenester man trenger i en kommunedel. Lavekårsundersøkelsene viser det. Fjell har endret seg, behov på Brandenga har endret seg – det påvirker både befolkningen, levekår og skolen. Det er andre levekår på Åskollen, Konnerud – det har noe å si for hva man trenger av tjenester. Det er en berikelse med mangfold, men det må tas godt vare på.

- Sosioøkonomiske forhold. Små leiligheter, dårlige leiligheter, sopp, bare ett oppvarmet rom...
- Boligstandarden på Rundtom er svært dårlig, de som bor der har ikke råd til å pusse opp eller kjøpe nytt. Det er kaldt, dårlig og lite helsefremmende. Det er ikke trygt, det er jo en ghetto og må være det fattigste området i byen. Det bor mange familier i boligene, det er flaut og en skam at vi har slike forhold. Kanskje Fjell har bedre boligstandard enn denne kommunedelen? De som bor der har ikke en stemme her, hvordan ivareta disse?
- Utvikle boligområder. Transformasjon. Skape gode boområder litt lenger oppover langs elva mot Gulskogen. Sosial boligbygging for mangfold. Nedre Eiker mange av de samme utfordringene.
- Pol: Vi er nødt til å tenke på flere bydeler slik som her, for å få gjort noe med utseende, felles treffpunkter og annet som kan løfte området (jf Fjell 2020)
- Har bodd på Rundtom siden 2001, mye er bra, det er blitt trygt med miljøgata, gratis lekepark i byen. Drammen er flinke, fortsett å tenke som det er gjort – det bra for integreringen! Har fått nærmiljøanlegg, klatretilbud, men det er ikke så mange sitteplasser, grill o.l. Fint med mer nærme slik at man ikke trenger å dra til byen - og som ikke er dyrt.
- Kommunen igangsatt en «konkurranses» med spørsmålet «Vil du ha en benk på eller..». Jeg ble oppgitt; hvor mange av mine naboer kan delta på dette, de forstår ikke språket, og vil derfor tape konkurransen.
- De menneskelige møtene er viktigst, der klarer de som ikke er gode i norsk å formidle ting. Det er viktigere enn brev o.a. Hvordan få dette til å virke – politikere komme ut slik som nærutvalget. Viktig at det dekker alle. Viktig med noe myndighet/penger, slik at det skjer noe
- Barnefattigdom må ha stort fokus – bolig er essensielt, andre inkluderingstiltak faller igjennom om familiene ikke har bolig eller må flytte ofte
- Alle fattigdom er utfordrende, ikke bare fattige barn, men siden fattigdom gir dårlig helse og svakt utgangspunkt for et godt liv, så er det viktigst å ha fokus på fattige familier med barn. Kulturell holdning til å sende penger «hjem» gjør det vanskelig å få familiene til å prioritere barna og deres aktiviteter.
- Et fora i kommunedelen kan samle folk å gi tilbud til grupper som trenger det – kokkekurs til menn som har mistet konene sine, eller andre utfordringer som løftes i kommunedelene.
- Kan man gjøre grep for å redusere mobiliteten i kommunedelen? Utfordring med det store leiemarkedet og inn/utflytting – svekker tilknytningen til lag og foreninger og rekruttering til frivillighet
- Det vil ikke bli mindre mangfold i nye Drammen. Få hele nye Drammen til å bli bærekraftig.
- Tenke måter å rekruttere blant flyktninger og «klienter», ikke tenke at de som mottar hjelp ikke kan hjelpe samtidig
- Ikke bare folk med annen etnisk bakgrunn som har utfordringer: Etnisk norske utenfor arbeidslivet, rusutfordringer. Stor andel mennesker som har sosialstønad som eneste inntekt. Arbeid og inkludering må satses på.
- Retorikk; ikke oss og dem, men oss, for å bruke språk som virkemiddel i inkludering
- Viktig med tilbud ute, for det er ikke ok hjemme for alle.
- Marienlyst og Brandenga er de beste på inkludering, det er ikke hovedutfordringen. De andre skolene hadde også hatt godt av å jobbe mer med inkludering.
- Det bør være flere integreringsmuligheter i hver bydel, slik at man ikke må reise over til Fjellheim (introsenteret)
- Har fått to helsesøstre på Brandenga nå, burde også vært for foreldre.
- Integrering må også innebære at man har noen å integreres med.
- Tidlig forebygging er viktig - trygg by!

Møteplasser:

- Få folk til å møtes på tvers, mht alder, kultur, bakgrunn – hvordan stimulere til jevnlig kontakt på tvers utenom de store arrangementene og festivalene – møteplasser
- Forholdet mellom bonding og bridging – kan man legge vekt på verdier og identitet for å bygge sammen siloene, hva er de viktigste verdiene i folks liv, redusere berøringsangst mellom gruppene. Det er lett å fanges i en kulturell og språklig kontekst. Tiltak for løsning? Prosjektet «Hvor er alle sammen» handler om dette – sendt forslag til kommunen gjennom Fjell 2020. Bruke tilskuddsordninger for å skape møteplassene. Dialogforum kan være utgangspunkt, ønsker å få med kommunen i større grad. Positiv innfallsvinkel. Forventning om oppmøte.

Byutvikling:

- Forskningsbaserte valg for hva som gir gode byer.
- Gruppen var opptatt av at innbyggerne må få god informasjon i forkant av reguleringsplaner og nye byutviklingsaktiviteter, og involveres. Kommunen må ta grep om å nå frem til befolkningen. Det nye hotellet på Strømsø ble brakt frem som et eksempel på dårlig byutvikling. Her mener de at det ikke er tatt hensyn til estetikk ift beliggenhet. Beliggenhet ved elven krever noe som er lett og luftig – mye glassflate f. eks. I tillegg må kommunen stille krav til logistikk ved gjennomføring av slike prosjekter. Byggingen av hotellet har f.eks. skapt store utfordringer ift avvikling av buss for tog.
- For å engasjere seg i byutvikling må man i forkant vite om de overordnede planene i kommunedelen, f. eks veiløsninger, bygging med mer. Da kan man engasjere seg i detaljene
- Kommunen må være tidlig ute ved planlegging. F. eks er spørsmålet om ny gangbru kommet alt for sent. Nå argumenteres det med at det ikke er tid til å bygge den før den andre er ferdig. Det er prosessen som er feil.
- Boliger for unge familier mangler, ingen etableringsområder her. Pol. svarer: nå er det bygd for 50+ pga etterspørsel. Nå er det behov for rimelige rekkehus, men det blir ikke i sentrum pga høye boligpriser. Det vil bygges 1000 nye boliger på Knive som blir rimeligere, bl.a. rekkehus, for unge nyetablerte. Dette bidrar også til grunnlaget for ungdomsskole på Åskollen.
- Det bør også ses på muligheter i Drammens grenseområder.
- Ikke ønske en drabantby, men heller mindre boområder spredt i kommunen. Pol. svarer: vet at det er planer om rimelige leiligheter i dette området.
- Drammen kommune trenger mer variasjon i boligbygging, gjerne flere bynære eneboliger og rekkehus. Ikke bare leiligheter. Det bør være mulig å justere markagrensa noe for å bygge flere eneboliger og rekkehus.
- De yngre voksne, småbarnsfamilier; bygg sentrumsnært for dem, for stabilitet og skatteinntekter.
- Leie til eie. Kommunen bør bygge gode boliger som folk kan leie en periode og kjøpe etter hvert. Viktig for folk å kunne eie bolig.
- Vær obs på forurensing ved utbygging av området ved havna/Tollbugata, f.eks. får vi nå eksosen både fra Holmenbrua og Bjørnstjerne Bjørnsonsgate. Pol. svarer: mange biler nå er elektriske og det er strenge krav til fyring.
- Urolige for om Lærumsgata blir sanert i fbm utvikling av området. Pol. svarer: blir liggende

Kultur, idrett:

- Mer av type Globus-festival. Tilsvarende BLÅKK-festivalen på Fjell. Aktiviteter uavhengig av kultur. Fremme de gode kvalitetene ved bydelen.
- Betongparken, Marienlyst... kanskje flere steder
- Det må etableres et mangfold i tilbud for å kunne drive med ulike idretter, f.eks. cricket...
- Må være aktivitet i byen. Må være aksept for litt støy i byen. Levende by!

Frivillighet:

- Samarbeid med frivillige er viktig. Samarbeider med Skjold
- Ressursmobilisering, frivillighetsmobilisering, ansvarliggjøring av ressurspersoner, stille krav.
- Finne nye måter å rekruttere frivillige for eks. til helseknutepunktene
- Prøve å koordinere aktivitet i lag og foreninger, for styrket innsats
- Et knutepunkt kan bidra til å institusjonalisere dialog mellom grupper, som kan understøttes av organisasjoner og frivillighet, for å mobilisere ressurser (penger, folk, lokaler, etc).
- Menighetene ønsker å ta et initiativ overfor lag og foreninger for å diskutere felles utfordringer og løsninger
- Strømsø-hub med lag og foreninger – få kontakt, kan bruke digitale løsninger for enklere kommunikasjon
- «Internasjonale Drammen» for frivilligheten – vennskapsorganisasjoner på tvers, en hub eller dynamikk mellom foreninger for at folk skal løfte blikket

Arbeid og næring:

- Nye Drammen må arbeide mer målrettet for å få nye arbeidsplasser til den nye kommunen.
- Arbeidsplasser til Drammen.
- Rammevilkår – tilgjengelige arealer – hvordan få til etablering i Drammen?
- Nytt sykehus – der er muligheter. Den nasjonale og internasjonale helseindustrien er en av verdens mest voksende næringer – der må Drammen melde seg på, og sørge for et tett samarbeid mellom Universitetet, næringslivet og sykehuset.
- Arbeidsplasser er viktig, må skapes. Folk må kunne få jobbe i nærheten av der de bor. Viktig med kompetansekrevene arbeidsplasser. For skatteinntekter. Da må kommunen være attraktiv. Sentrumsnære attraktive leiligheter, attraktive skoler.
- Sentrum med mange ledige nærings- og butikklokaler sender et dårlig signal til de som vil etablere seg i Drammen og flytte til rammen. Et sentrum som er døende, der det er vanskelig og dyrt å parkere, og et sentrum som fylles av pensjonister – det er ikke et levende sentrum. Det gir et feil inntrykk når eldre som flytter til sentrum maser om at det er for mye bråk der. Sentrum er ikke et hvilehjem!
- Politikere må holde tett kontakt med næringsforeningen i Drammen.
- En må snakke med bedriftene for å høre etter hva bedriftene trenger.

Kollektivtransport, bom, parkering:

- Drammen taper i konkurranse i forhold til andre kommuner. Mange i Drammen som jobber i andre kommuner – taper på bompenger. Mesteparten av bompengene havner andre steder enn til bygging av veier. Livlige knutepunkter innebærer en by der det skjer noe. Bompenger skader byen. Dette er det største politiske spørsmålet nå fordi det skader innbyggere og næringsliv, mente en av deltakerne rundt bordet.
- Andre mente bompenger er et tema, men ikke et tema for nærdemokratiet. Viktigere å kreve et svært godt kollektivtilbud for hele den nye kommunen. Den nye kommunen må ha et kollektivtrafikk som er rimelig å bruke, nesten gratis. Vi får en lang kommune der kollektivtrafikk blir svært viktig.
- Bomringen er ødeleggende for å få til kommunedeltanken. Stavanger hadde buss til 10 kr når de igangsatte bomringer
- Gratis buss!
- Burde vært familieabonnement på buss/kollektivtransport
- Burde hatt ordning tilsvarende Ruter; samordning av alle kollektivtilbud
- Kollektivtransport. Unngå at bompengeparti blir for stort. Kan ikke styre kommunen basert på en liten sak.
- Ny Svelvikvei må på plass.

- En båt i sikksakk nedover elva og fjorden som kollektivtilbud hadde vært strålende i sommerhalvåret.
- Utvide kollektivtrafikk til lands og til vanns
- Trafikken på Brakerøya kan lett bli en flaskehals. Vær obs på det.
- Parkeringsplasser rundt sykehuset – smarte praktiske løsninger for et sykehus som skal bygges.

Kommuneorganisasjonen:

- Rekruttering av alle typer yrkesgrupper, og spesielt innen helse og skole (får altfor få kvalifiserte søkere). Jobbe tett med utdanningsinstitusjoner for å samarbeide om rekruttering. En alvorlig problemstilling for å sikre innbyggerne tjenester. Pol. svarer: har høyt fokus
- Kommunikasjon ut til innbyggerne er en utfordring, se hvor få som er her og hvor få som har fått budskapet om dialogmøtet. Pol: det er en utfordring å nå ut, den totale informasjonsflyten er enorm så informasjon som dette blir borte.
- Hvis det vil bli kult å være på knutepunktet, vil info flyte gjennom den
- En virksomhetsleder skal koordinere alle virksomheter, der er en stor oppgave! Pol: alt er ikke ferdigtygd før 2020, veien blir til underveis. Elisabeth Enger: virksomhetslederen skal lage en arena for koordinering. Vi begynner 1.1.2020
- Virksomhetene må ta større ansvar for å få folk ut i aktivitet, både praksisplasser og mer langvarig tilbud. Både ungdom og innvandrere. Frivillig deltakelse.
- Med skoler som utgangspunkt: Kan ny kommune bety tettere kontakt og mer langsiktig samarbeid med andre yrkesgrupper, f.eks. barnevern og helsesøster. Lokale lag, tettere samarbeid. Sømløse overganger. Kjenne hverandre bedre. Bedre med faste folk fra PP-tjenesten enn at de går på rundgang. De aktuelle i f.eks. barnevernet kjenner familiene over tid. Få til veiledning på lavt nivå tidlig. Kortere vei til de store brukerne.
- Marienlyst: Samarbeider mye og godt med senter for oppvekst.

Annet:

- Kommunen bør ta ned ambisjonene litt ift utrulling av knutepunktene. Kommunen har erfaring med at det er dyrt å kjøre desentrale tjenester. Det bør f.eks. kjøres tre piloter med knutepunkt, og det bør være følgeforskning slik at man kan følge med på resultater/effekten
- Brandenga skole: Det var opprinnelig tegnet inn arealer for knutepunkt, men det ble tatt vekk i økonomiplanen.
- Mange hensyn som skal tas derfor er det viktig med denne arenaen – også for å snakke om de andre innbyggernes behov
- Dialogmøter som i dag, med spesielle utfordringer på dagsorden for kommunedelen, hva trengs, hvilke behov finnes, hvordan løse dette?
- Viktig å få til nærdemokrati, ikke aksjonsgrupper. Ikke konkurrere. Hva med sosiale medier – nærutvalget møtes noen ganger, mens de som er aktive på sosiale medier møtes hele tiden. Ref. bompeng aksjonsgruppe og motstandsgruppe mot Marienlystutbyggingen.
- Aksjonsgrupper kan ikke få dominere. Må være langtidsplanlegging. Kan ikke ha alt i alle bydeler. Må ikke bli kamp mellom bydeler.
- Politikerne må tørre å tenke langsiktig, ikke bare fra valg til valg.
- Husk på oss pensjonister også – eldrepark?
- Man vil vel høre til helseknutepunktet her som nå? Pol. svarer: ja
- Vi er en liten, tett og urban kommunedel. Det er positivt at vi blir rettet mot sentrum og ikke mot Åskollen.
- Må få til grønt skifte!
- Må vektlegge miljø, ikke en selvfølge å kunne kjøre bil til sentrum.
- Ta vare på matjorda. Bygge tett, ikke på matjord.
- Strømsø nedenfor jernbanen kommer til å bli og ER den beste bydelen å bo i!

2. Har du forslag til endringer/tillegg i dokumentet «Veivalg Nye Drammen»?

Kan også sendes inn til web@nyedrammen.no

Kommunikasjon

- Veivalgsdokumentet har et veldig vanskelig språk. Det preges av mye stammespråk. Det må skrives enklere. Neste dokument bør f. eks ha målgruppe 6-klasse. Test på dem. Hvis de forstår, så er det bra nok for innbyggerne!
- Veivalgsdokumentet bør oversettes til flere språk. Det kan gi en følelse av nærhet og integrering, at Drammen bryr seg. Dokumentet kan formidles på f. eks helsestasjon osv.
- For å få med større mangfold i tilbakemeldingene, så kan Nye Drammen f. eks invitere en klasse, der både foreldre og barn deltar, og får gitt innspill
- Informere og kommunisere om alt det vi har av tilbud! Lær av f. eks Kirkens bymisjon.
- SMS meldingen som ble sendt, kom ikke frem til mange. Mange som normalt mottar varsling på f. eks vann og avløp, fikk ikke den